

PROČ HONBA ZA ROZDÍLY POHLAVÍ HNED TAK NESKONČÍ?

„Je-li pravda, že ženská sexualita je daleko více závislá na kontextu než mužská, musíme přehodnotit značnou část toho, co si myslíme, že o ženské sexualitě víme.“

– Cacilda Jethá a Christopher Ryan –

Návod na opravu rozbité sušičky

Tak schválně, co uděláte, když se vám doma rozbije nějaký přístroj nebo sportřebič? Mladší generace možná jednoduše odpoví, že si půjde koupit nový. Já jsem ale ještě vyrůstala za dob, kdy se rozbité věci opravovaly. Takže tak nějak uvnitř pořád věřím, že když se rozbije sušička, má smysl zkusit najít na internetu návod, plánek nebo schéma, pak se podívat dovnitř a zkusit se v tom takzvané „poštouřit“. Nebo vyhledat v okolí někoho, kdo těm plánkům a schémátům rozumí a kdo mi dokáže můj oblíbený přístroj opravit, protože sama nejsem úplně technický typ.

A podobně jako schéma správně fungující sušičky existují i schémata správného fungování sexu. Sex pochopitelně není sušička. Ale i v sexuologickém světě existují určité modely a plánky. Jejich smyslem je co nejlépe popsat, co se s vámi při sexu děje. Tedy přesněji řečeno, co by se s vámi mělo dít, pokud jste zdraví jako řípa. Takovým modelům a schémátům se v sexuální vědě říká *průběh sexuální odezvy či reakce*.

Všechny modely, které tak realisticky nazýváme průběh sexuální reakce, nejsou ve skutečnosti nic jiného než jen určitý druh představy. Ano, je to představa, s jejíž pomocí se snažíme popsat sexuální reakce člověka do té nejlepší možné míry, jak to jen umíme. Každý z používaných modelů se opírá o poznatky aktuální v době jeho vzniku. Jenže i tak, je to jen představa, myšlenkový koncept. A jako takový má svoje omezení, obzvláště když vychází z úplně mylných předpokladů.

Na následujících řádcích proto společně prozkoumáme východiska jednotlivých modelů. Ještě o trochu víc při tom poodhrneme oponu starého pudového

paradigmatu a podíváme se na křehkou a velmi subtilní soudržnost těchto modelů tvář v tvář novému paradigmatu.

Zároveň budeme diskutovat o tom, jestli opravdu existují rozdíly mezi sexualitou obou pohlaví a jestli to náhodu není tak trochu výmysl a blud. Ano, zní to divoce, já vím. Ale třeba se některými myšlenkami v závěru kapitoly necháte inspirovat. Pak vás doma čeká malá sexuální revoluce.

K čemu slouží modely fungování sexu?

Začali jsme si sice povídat o modelech správného fungování sexu, ale nevysvětlili jsme si, k čemu vlastně primárně slouží. Podrobnější popis nejznámějších schémat průběhu sexuální odezvy najdete o něco dále v samostatné části této kapitoly nazvané Starší modely a jejich nevýhody. Teď si ale aspoň stručně řekneme, jak s nimi odborníci pracují.

Tvůrci nových schémat se vždy pokoušeli překonat nedostatky starších verzí a uvést model do souladu s aktuálními vědeckými poznatky. Myšlenkové koncepty reprezentující představu průběhu sexuální odezvy u zdravého jedince fungovaly tedy do jisté míry jako opěrný bod pro další vědecké bádání. Největší využití ale tyto modely našly při léčbě sexuálních obtíží.

Odborník měl díky nim představu, jak vypadá správný průběh sexuální reakce. A pokud vaše sexualita vykazovala jisté známky „porouchanosti“ nebo dysfunkce, úkolem léčby, a tudíž i snahou odborníka, bylo srovnat váš sexuální výkon zpátky do latě. Ideálně tak, aby se vaše fungování během sexuálních hrátek znovu co nejvíce přiblížilo konkrétnímu modelu. Modely průběhu sexuální odezvy tedy sloužily a stále slouží jako určitý druh šablony při opravě. Jinými slovy, je to návod, jak opravit sušičku.

V pudovém paradigmatu navíc tato šablona nedefinuje jenom vaše fyziologické reakce, tedy to, co se děje s vašim tělem a hormony, ale i vaše sexuální chování. Proč? No, protože pudový přístup vychází z předpokladu, že převážná část vašeho sexuálního chování je předem daná, čili není naučitelná ani přeucitelná.

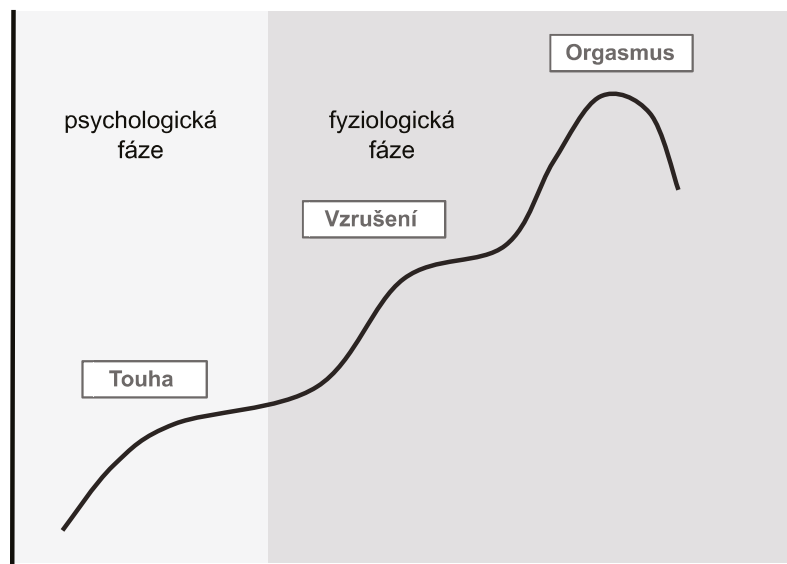
Pokud tedy nedejbože zjistíte, že vaše pozice v kempu jedničkářů je ohrožena a rozhodnete se vyhledat odborníka, čeká na vás léčba nebo terapie. A jak jsme si řekli, součástí těchto postupů bude snaha o odstranění překážek z cesty vaší pudové příšerice. Je ale také dobré mít na paměti, že sexuologie jako medicínský obor není živá. To znamená, že samotná věda vás v praxi nikdy léčit nebude. Léčit vás budou lidé z masa a kostí.

Zde si ale dovolím troufale dodat, že v oblasti sexuality hraje lidský faktor možná ještě o něco větší roli než v jiných oblastech medicíny. Významnou roli

při léčbě či terapii proto bude kromě všeho ostatního hrát i ochota daného specialisty vstřebávat nové věci a vnášet je do své praxe. Modely průběhu sexuální reakce se totiž od 60. let minulého století vyvíjely a zaznamenaly řadu změn. Není nijak neobvyklé, že různí odborníci vyznávají různě aktuální či neaktuální modely a nakonec stejně zjistíte, že se vás pochopitelně pokouší při léčbě opravit podle toho, ke kterému modelu mají nejbližší. Všichni jsme jen lidé, že?

A s jakými modely průběhu sexuální reakce se dnes setkáte nejčastěji? Ještě donedávna ve světové sexuologii vládla třífázový model, jehož autorkou byla Helen Singer Kaplan. V tomto modelu po sobě následovaly tři fáze. První z nich byla sexuální touha, poté fáze vzrušení a nakonec fáze orgasmu.

Sexuální touha je charakteristická myšlenkami na sex, fantaziemi a představami. V pudovém paradigmatu se touha ale zároveň stala synonymem pro fázi, v níž se naplno projevuje pohlavní pud (touha po vybití pohlavního pudu). Mělo se za to, že touhou to všechno začíná. A protože třífázový model patří mezi takzvané lineární modely, jednotlivé fáze podle něj přicházely spořádaně, jedna po druhé a ne jen tak halabala na přeskáčku.

Obr. Třífázový lineární model průběhu sexuální odezvy podle Helen Singer-Kaplan (70. léta).

První se na scéně objeví *touha*, a to hlavně díky tomu, že kdesi hluboko ve vašich útrokách se probudilo ono „temné zvíře“, pudová příšerka, která začala toužit po vybití potřeby a ukojení pudu. Z předchozích kapitol už víme, že podle pudového paradigmatu v tom mají prsty hlavně hormony. Poté přichází fáze *vzrušení* charakteristická různými fyziologickými projevy a následně dojde k vybití díky *orgasmu*. Pudové schéma jako lusk.

A teď řekněme, že jste žena kolem třicítky, tedy ve věku, kdy byste se měla snažit zobchodovat co nejlépe své zbytky plodnosti, ale bohužel jako na potvoru trpíte absencí touhy. Po prvním roce vztahu odezněla fáze zamilovanosti, vyprchala intenzivní sexuální přitažlivost a s nimi se ztratila i ona potřeba vybití, která se pravidelně dostavovala. A protože marně hledáte způsoby, jak to celé znovu nastartovat, navštívíte odborníka, který vás bude léčit podle zmíněného třífázového modelu.

Jestliže se ale touha ani neobtěžovala objevit, zasekla jste se optikou třífázového modelu hned na začátku. Vašemu pudu stojí v cestě nějaká vážná překážka. Na vzrušení a orgasmus tedy můžete rovnou zapomenout, protože ty v lineárním modelu přichází až po fázi touhy. Model zároveň říká, že kde není začátek, není ani pokračování, a proto není další průběh sexuální reakce možný.

Pokud tedy (jako žena) chcete obnovit touhu a namísto hledání milence pokračovat do dalších fází sexuálního dovodění se svým stávajícím partnerem, zřejmě byste ocenila, kdyby se váš lékař či terapeut zaměřil na právě zkoumání toho, proč se vaše sexuální reakce už na samém počátku vůbec nechce rozvíjet. Třífázový model pod taktovkou pudového paradigmatu přece říká, že ta touha by tam měla být, tu se nikdo učit nepotřebuje.⁴⁷

Už ale jistě tušíte, během posledních dvou dekad začalo být i ortodoxním zastáncům klasiky celkem jasné, že třífázový model má své mouchy a že selhává na plné čáře hlavně při konfrontaci se studii o ženském vzrušení. Protože si s tím odborníci nevěděli moc rady, začal se štěpit i pohled na fungování *ženské* a *mužské sexuality*. Toho jste si mohli všimnout už v desáté kapitole, kde jsme si povídali o převažujícím pudovém přístupu v léčbě mužů a poněkud schizofrenní situaci při léčení žen.

47 Dovolím si na chvíli tak trochu odbočit od tématu a udělat dle mého skromného úsudku celkem důležitou poznámku. Popsaný postup není v našich krajích žádná prehistorie, spíše naopak. Celkem běžně narazíte na to, že vaše fungování v sexu odborníci „opravují“ podle třífázového modelu Helen Singer Kaplan. V lepším případě odborníci pracují s ženským modelem Rosemary Basson (tento a další schémata si vysvětlíme o malý kousek dál v textu). Protože ale ani jeden z těchto modelů nefunguje pro záležitosti ženské sexuality úplně dokonale, snaží se kreativnější odborníci modely poněkud ohnout. Nic z toho ale nepomůže, pokud budou při řešení sexuálních obtíží stále uplatňovat pudové paradigma, a to je těžké opustit, protože je v naší společnosti velmi silně zakořeněno. Zároveň není snadné najít nástroje a mechanismy pro aplikaci incentivního paradigmatu v léčbě a ve výuce sexuálních kompetencí. To je nakonec jeden z hlavních důvodů, proč píši tuto knihu.

Není tedy divu, že vědci v průběhu následujících let přišli s dalšími modely, ve kterých se pokusili více zachytit průběh sexuálního prožitku zdravé a normální ženy. Nejznámějším se stalo schéma Rosemary Basson. Ta jako první například zdůrazňuje fakt, že žena má před započítím jakékoliv sexuální akce na starosti spoustu dalších neméně důležitých věcí a ne jen ten sex. Proto se nejprve racionálně rozhoduje, zda vůbec nějaký sex chce či ne.

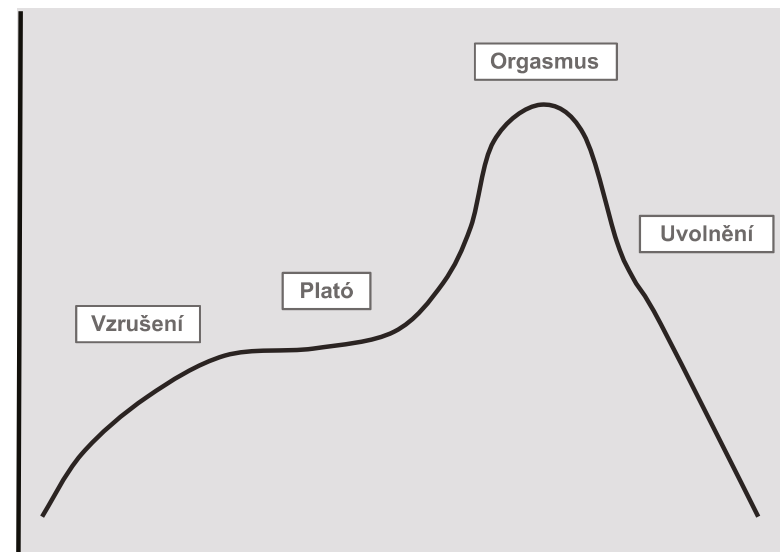
Kruhový model Rosemary Basson přichází ale ještě s jednou revoluční myšlenkou. I když je zde touha ještě stále projevem sexuálního pudu, na rozdíl od třífázového modelu se zde objevuje takřkajíc až v druhém poločase. Můžeme tedy říci, že pocit touhy a sexuálního puzení v kruhovém modelu Rosemary Basson přichází až po pocitech vzrušení. Jinými slovy, skutečná nadrženosť na sex se u ženy může objevit klidně až ve chvíli, kdy už je pořádně rozparáděná.⁴¹ Věřím, že pod toto by se spousta žen okamžitě podepsala.

Než budete pokračovat, udělejte si malou historickou exkurzi. V následujícím přehledu najdete nejznámější schémata průběhu sexuální odezvy, která se během posledních padesáti let ujala v sexuologickém světě. Každý model jsem doplnila stručnými informacemi, abyste se v nich snadněji zorientovali.

STARŠÍ MODELY A JEJICH NEVÝHODY

1966 Čtyřfázový model průběhu sexuální odezvy (Masters a Johnson)

Podle některých zdrojů byl prvním, kdo navrhnul rozdělení průběhu lidské sexuální odezvy do čtyř fází, v roce 1942 Wilhelm Reich.²⁾ Do povědomí lékařské obce se ale zapsal až model průběhu sexuální odpovědi, který podrobně na základě svých výzkumů popsali a následně publikovali v knize *Human sexual response* roku 1966 dva významní průkopníci sexuální vědy, William Masters a Virginie Johnson. Jejich schéma zahrnovalo tyto po sobě jdoucí fáze: 1. vzrušení, 2. plató, 3. orgasmus a 4. uvolnění.

Obr. Čtyřfázový lineární model (1966) průběhu sexuální odezvy podle Masterse a Johnson.

A byl to právě tento čtyřfázový model, díky kterému v sexualitě převládalo dlouhou dobu výkonnostní pojetí tak, jak jsme si ho popsali v páté kapitole o Domácí sexuální olympiádě. Masters a Johnson ve své knize velmi často vyzdvihují téma „efektivní sexuální stimulace“. Zaobírají se například myšlenkou: „Jaké fyzické odpovědi vznikají v reakci na efektivní sexuální stimulaci u samce a samice lidského druhu?“⁴³⁾

Jak ale píše Leonore Tiefer ve své eseji nazvané *Arriving at a „New View“ of Women’s Sexual Problems*⁴⁸⁾:

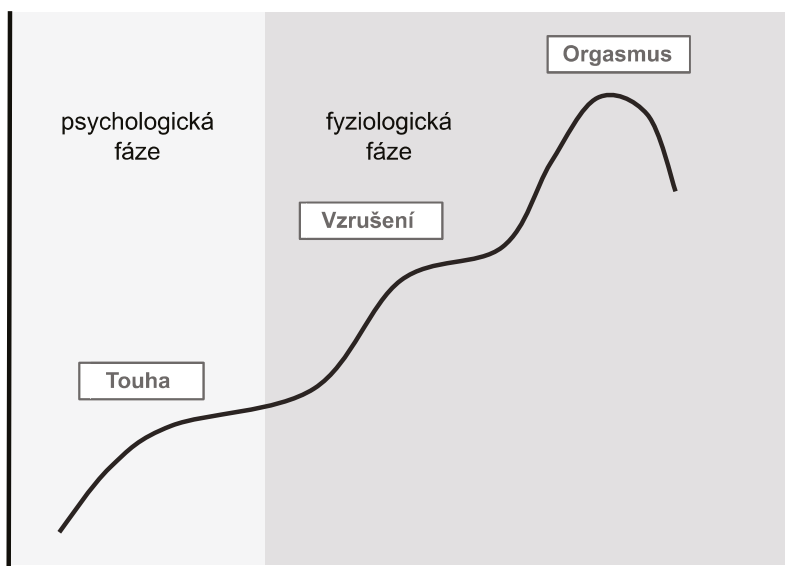
„...ačkoli se fráze ‚efektivní sexuální stimulace‘ objevuje v knize bezpočtukrát,(...) její definice či přesný popis chybí. Čtenář si musí sám vydedukovat, že efektivní sexuální stimulace je zaměřená na dosažení orgasmu a usnadňuje cyklus průběhu sexuální odpovědi.“⁴⁴⁾

Jinými slovy, je to přesně ta stimulace, která napomáhá průchodu jednotlivými stádii průběhu sexuální reakce tak, jak je popsali Masters a Johnson. Pokud to tak máte, patříte mezi entuziastické jedničky orientované především na *efektivní sexuální stimulaci*. Pokud ne, vítejte v kempu nul. Zde vidíte, že duální matrix, o kterém jsme si povídali na začátku této knihy, má opravdu hluboké kořeny.

48 Volně bychom mohli přeložit jako: Dospěli jsme k „novému pohledu“ na ženské sexuální problémy.

1977 Třífázový model průběhu sexuální odezvy (Helen Singer Kaplan)⁵⁾

V sedmdesátých letech Helen Singer Kaplan ve své knize *The new sex therapy* redukovala model Masterse a Johnson na pouhé dvě fáze, a to vzrušení a orgasmus. O tři roky později ovšem přidala další fázi, a tou byla touha.⁴⁾ Nutno říci, že v té době šlo o subjektivně vnímanou složku sexuality. Touha se totiž rozhodně neobjevila na měřících přístrojích Masterse a Johnson, a proto se k ní vědecký svět stavěl nejprve dost nedůvěřivě. Nakonec se ale vědci shodli na tom, že při sexuální interakci hraje nezanedbatelnou roli. A tak model se třemi fázemi (1.touha, 2. vzrušení a 3. orgasmus) nahradil původní čtyřfázové schéma.

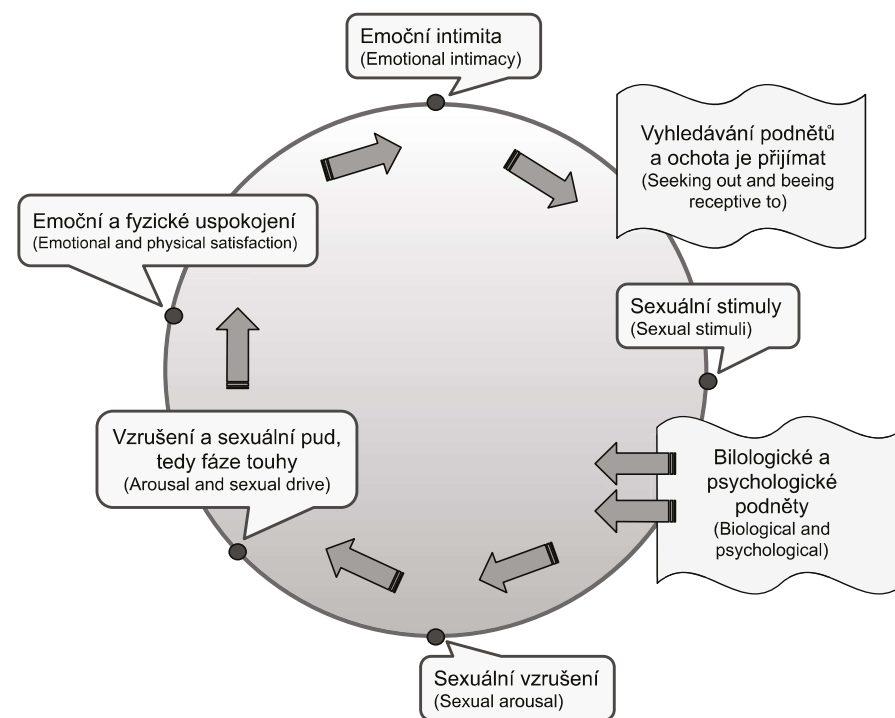
Obr. Třífázový lineární model (1977) průběhu sexuální odezvy podle Helen Singer-Kaplan.

Základem obou lineárních modelů byla nicméně důležitá myšlenka, a to že zdravý člověk absolvuje jednotlivé fáze jednu po druhé. Žádné přeskokování! Pokud jste chtěli splnit kritéria sexuálního zdraví jedince bez aspirace na nějakou tu diagnózu, bylo třeba, abyste na začátku cítili touhu a nadrženosť. Až teprve poté jste mohli vstoupit do fáze vzrušení. Orgasmus byl závěrečným vyvrcholením celého zážitku, tedy okamžikem vybití pudů. Zároveň se ovšem také předpokládalo, že orgasmus bude automatickým zdrojem uspokojení.

2001 Kruhový model Rosemary Basson⁶⁾

Později ale začalo být evidentní, že i modifikovaný třífázový model má svoje mouchy a že neodpovídá realitě, a to zejména u ženského prožitku sexuality. Tam může fáze touhy na začátku úplně chybět, nebo se naopak velmi těsně překrývat s fází vzrušení. A také začalo být z dalších studií evidentní, že absence orgasmu u žen nemusí být nezbytně nutně důsledkem *neefektivní sexuální stimulace* a už vůbec nemusí být příznakem patologie při prožívání sexuality.

Zřejmě i proto nazrál čas a na začátku nového tisíciletí byla vědecká veřejnost ochotna akceptovat úplně jiný, nelineární model, který původně popisoval pouze průběh uspokojivého sexuálního zážitku u ženy. Přišla s ním jako jedna z prvních Rosemary Basson. Z jejího kruhového schématu jednak logicky vyplynulo, že ženy mohou opakovat sexuální prožitek několikrát za sebou, ale také se v něm zabývala samotnou motivací žen. Zaměřila se na důvody, kvůli kterým se ženy opakovaně a rády k sexu vrací.

Obr. Kruhový model (2001) průběhu sexuální odezvy podle Rosemary Basson.

Z jejího modelu vyplynulo, že na úplném začátku se ženy víceméně racionálně rozhodují, zda vůbec chtějí sex. Poté, v závislosti na emočním stavu ženy, nastupuje ochota přijímat a otevřít se nejruznějším vjemům i partnerovi. Ruku v ruce následuje další fáze, kdy žena začne vnímat smyslové podněty od partnera či z prostředí, tedy slova, doteky, vůně, zvuky, pohledy, pohyby atd. Poté následuje uvědomění si vlastního vzrušení a teprve až tehdy se objeví touha a žena začne bažít po sexu v jakémkoliv smyslu.

Společně s touhou přichází moment velmi vysokého vzrušení a následuje fáze, kdy si ženy užívají emoční i fyzickou odměnu vyplývající ze sexuálních aktivit. Ať už ale ženy prožívají v této fázi genitální nebo jiný druh vyvrcholení či dosahují neorgasmického naplnění jinými emocemi a pocity, které je uspokojily, je to přesně to, co se nakonec počítá.

Jak se ukázalo později, tento druh motivace totiž nakonec posiluje chuť na sex nejen u žen. Model Rosemary Basson navíc celkem pěkně ukazuje, že ten nejlepší orgasmus bývá někdy ten, po kterém máte chuť se hned pustit do dalšího. A ona chuť sama o sobě je někdy větší odměnou než odpověď těla a mozku v podobě orgasmu.

Basson je zároveň první, kdo vypíchnul jeden podstatný fakt, i když ho nejprve považovala pouze za projev ženské sexuality. Všimla si totiž, že **touha** se u žen objevuje nejen v závislosti na stimulaci podněty, ale že **přichází až po fázi vzrušení**. Tím de facto převrátila třífázový model na hlavu. Navíc ve své práci upozornila na fakt, že jednotlivé fáze u žen nemusí probíhat po pořadí tak, jak následují v kruhovém schématu po sobě, ale že k nim může docházet i na přeskáčku. Umíte si asi představit, jak to zprvu působilo na svět sexuální vědy, který byl navyklý přemýšlet v lineárních schématech, že?

Oddělme ženskou sexualitu

Jak už jsme si řekli, v určitou chvíli začali odborníci rozdělovat sexualitu na takzvanou *mužskou* a *ženskou*. Jedním z klíčových důvodů byl fakt, že kolem ženských prožitků vyvstala řada nejasností a v zásadě nebylo možné při léčbě žen aplikovat stejná pravidla jako u mužů. Prostě to nefungovalo. Bylo potřeba se nějak vypořádat se situací, kdy ženy hrubě nezapadají do pudové škatulky třífázového modelu, jehož aplikace tak dobře funguje u mužů.

Mimochodem, právě na tomhle příkladu je krásně vidět přínos popperiánského uvažování pro pokrok ve vědeckém bádání. Ono by možná bylo mnohem užitečnější se už od začátku zaměřit na to, co je možné falzifikovat čili vyvrátit, a ne se donekonečna soustředit na potvrzování již dávno potvrzených hypotéz.

Pokud by naše pozornost směřovala k tomu, co lze falzifikovat, zaměřili bychom se jaksi mnohem dříve i na to, že pouze s pudovým přístupem se u žen nikam nedostaneme. Logické uvažování by nás poté dovedlo k myšlenkám, které jsem vyslovila v desáté kapitole. Začalo by nám vrtat hlavou, proč se zdá, že zatímco u mužů patří sexuální pud mezi „nejsilnější živočišné pudy“, ženy buď pudy nemají, nebo s trochou nadsázky nepatří do člověčí říše. Zkrátka a dobře, zajímalo by nás, co by vzešlo z vyvrácení těchto tvrzení.

Jenže, a teď mi promiňte mou drzost, ono se tak trochu zdá, že celé to vydělení ženské sexuality vzniklo mimo jiné i v důsledku snahy udržet pudový přístup a jeho používání alespoň u mužů. Přesně podle hesla: „Neštoukejme v tom, co nám funguje a co můžeme opakovaně potvrzovat. Hlavně, že to funguje.“

Je možné, že kdybychom se v sexuologii mnohem dříve zaměřili na možnost falzifikace (tedy zneplatnění) Sewardovy definice pudu⁴⁹ v sexualitě, asi bychom si začali dříve klást i otázky ohledně změny sexuologického paradigmatu. A došlo by nám, že celý pudový přístup k sexualitě zřejmě nebude to pravé ořechové. Zejména proto, že u žen tento přístup nefunguje a že je z podstaty věci tak trochu nesmysl, aby měli sexuální pud vrozený jenom muži a ženy nikoli.

Ale to jsou pochopitelně jen spekulace a úvahy ve stylu: Kdyby nebyly ryby, nemusely by být rybníky. Při pohledu zpět se věci vždy jeví přehledné a jasné. Tento příklad jsem uvedla spíš jako ukázkou, jak je nesmírně důležité uplatňovat popperovskou logiku a zaměřit své usilí směrem k falzifikovatelným skutečnostem právě ve chvílích, kdy se zdá, že platí jen část hypotézy. Může to být mnohem přínosnější než slepé poplácávání se po ramenou a pohodlné potvrzování zdánlivě nevyvratitelných faktů. Na druhou stranu z vlastní praxe vím, jak je nepohodlné kráčet po popperiánské cestě a jak bývá občas obtížné vysvětlit tento přístup i samotným odborníkům a vědcům. A člověk, jedno jestli vědec nebo laik, je prostě tvor od přírody velmi pohodlný.

Zřejmě i to je jeden z důvodů, proč byla v našem příběhu o historii modelů průběhu sexuální odpovědi oddělena ženská sexualita od té mužské. Rozumějte, je přece mnohem snadnější vymyslet nový model průběhu sexuální reakce, než se pokoušet změnit celý pohled na sexualitu.

Rozhodně nepopírám, že oddělení ženské sexuality od mužské byl velmi záslužný krok, který se jevil a mnohým ještě stále jeví jako neuvěřitelně prospěšný a užitečný. Je jasné, že terapie s využitím modelu Rosemary Basson prospěla obrovskému množství žen už jen proto, že své prožitky konečně nemusely omezovat mužskými standardy sexuálního výkonu.

⁴⁹ Jen pro připomenutí, to je ta definice, která hovoří o udržení homeostázy jedince pomocí vybití pudu.

Zároveň ale celé to šílenství kolem intimně-sexuální odlišnosti mužů a žen nabralo v posledních letech značné grády. Stala se z něj jakási ústřední zaklínací formulka, kterou se ohání jak medicínští odborníci, tak i empatictí terapeuti a ezoterní new-age učitelé. Ti všichni tak pochopitelně činí ve snaze pomoci oběma partnerům najít to pravé manželské štěstí v monogamním vztahu s několika dětmi a hypotékou na krku.

A co teprve, až začneme hledat tu správnou mužsko-ženskou polaritu, což je oblíbený výraz ezoterních učitelů i některých terapeutů, kteří klientům doporučují oživit vzájemnou přitažlivost návratem k původním rolím. Přece muž má být mužem a žena ženou. To teprve bude jízda.

Za vším hledej polaritu

Ano, v dnešním genderově fluidním a hodnotově rozkolísaném světě není snadné najít vztahovou jistotu. A co jiného by nám mělo při hledání poskytnout lepší záchytné body než návrat do tzv. *původních ženských a mužských rolí*? Silná idealizace mýtických rozdílů mezi muži a ženami, jejich mozky a sexualitou, žene vodu na mlýn autorům samospásných publikací i lektorům osobního rozvoje, partnerské intimity, práce s tělem, šamanismu a tantry.

V dnešní době zbloudilých duší je jistě velmi záslužné ukazovat lidem směr k nápravě sexu a vztahů pomocí narovnání mužských a ženských rolí. Obzvláště pokud je jasné, že vás svazují nějaké ty bloky z minulosti. Ve společnosti rezonující kampaní *#metoo* je proto třeba poskytnout chudákům znejistělým mužům vodítka, jak naleznou cestu k jedinému, pravému a neproniknutelně hustému chlapáctví. Ženám je naopak nutno v tomto převážně maskulinním světě umožnit naplno prožít ono tajemné, vševedoucí a dostatečně smyslné ženství, které přece instinktivně odjakživa ví, jak přepsat svůj buněčný kód, když je něco špatně. A rozhodně se nenechá spoutat nějakými suchopárnými vědeckými informacemi tom, jaké biologické možnosti mají naše mozky a těla.

No, a pak je tu ještě ta polarita. Řada lidí v Čechách věří, že tato nehmotná substance je základem dobrého spolubytí muže a ženy, a to zejména v posteli a v sexu. Ve své podstatě to znamená, že tu jsou dva úplně odlišné světy sexuality – mužský a ženský. A jejich spokojené soužití je možné jedině a právě díky oné polaritě. Když nemáte polaritu, můžete se jít klouzat. Bez ní vám totiž ve vztahu nefunguje ani to, kdo vynese koš a kdo umyje auto. To vám řekne každý alespoň trochu přičetný guru.

Ano, připouštím, že lektorovi kurzů takové schéma poskytne řadu možností, jak zjednodušit výklad. Proč to dělat zbytečně složité? A proč se vůbec zaobírat nějakou vědou, když se to tak hezky poslouchá. Navíc, sex potřebuje magii

a tajemno, jinak to není ono. Když tedy všichni stejně už dávno tuší, co ta polarita je, stačí jen znovu objevit své původní mužské a ženské role. Polarita se pak také obnoví. Sama od sebe. Úplně přirozeně. A když ne, tak jen proto, že máte zbytnělé ego a nedokázali jste se svým rolím naplno oddat. Tečka.

Pro tuto chvíli bylo ezoterních blábolů dost. Ohánění se návody na to, jak se stát opravdovými, dostatečně zralými a bůhvíjak jinak schválenými příslušníky svého genderu, je známou a bohužel velmi oblíbenou manipulační technikou. Díky ní velmi rychle získáte pocit nedostatečnosti, nepřirozenosti či nenormálnosti. Vytváření podobných pocitů ale není ničím jiným než odvěkým způsobem, jak lidmi manipulovat prostřednictvím jejich vlastního studu. A s pomocí potřeby sounáležitosti je pak nahánět na nejrůznější setkání, kde si své pocity potvrdí s dalšími účastníky. Na takových akcích těžko posoudit, kde jsou hranice stádnosti a kde už začíná fanatické sektářství.

Zkuste si teď ale na chvíli představit, že byste přece jen ze zvědavosti zavítali na akci podobného typu, tedy na seminář slibující návod na to, jak obnovit polaritu ve vztahu. Jenže zároveň byste (čistě hypoteticky) zastávali názor, že mezi sexuálním prožitkem muže a ženy není zas až takový rozdíl. Těžko říci, co by se vám při všech těch ženství a mužnost povzbuzujících aktivitách honilo hlavou. V každém případě by vám nejspíš po chvíli začaly všechny ty osvícené průpovědky lektorů trochu lézt krkem.

Svůj nesouhlas byste vyjadřovali nejprve tichou neúčastí v některých cvičeních. Ale čím víc by se to ve vás vařilo, tím víc byste si připadali nesví. No a nakonec byste to psychicky nevydrželi a utrousili něco ve smyslu: „Hele, pro mě za mě se tu klidně mužně bijte v hrud' a ezoterně rozplývejte v tanci. Ale jestli to děláte kvůli sexu, tak to fakt nemá smysl. Tu hru na „najdi deset rozdílů“ mezi mužem a ženou hrajete totiž úplně zbytečně“. V takové chvíli by vás nejspíš všichni kolem považovali za neznaboha, který se dopustil totální svatokrádeže.

Bylo by opravdu velké štěstí, pokud byste hned na to jen vylétli oknem sofistikované ekostavby a dopadli na hromádku kontrolovaného bioodpadu, zatímco za vámi by zněly hlasy pohoršených uctívačů těch správných archetypů polarity. To víte, když to říká guru, není dobré si pouštět pusu jen tak na špacír.

Ano, pokorně přiznávám, že několik předchozích odstavců je sarkastickým výsměchem ezoterním akcím, kterým ovšem holduje spousta lidí. Pokud do této skupiny patříte a rádi se identifikujete s oněmi původními mužskými a ženskými rolemi, následující text pro vás nebude lehkou stravitelnou.

Víte, já osobně v zásadě souhlasím s tím, že určitá přitažlivost mezi partnery je v dlouhodobém vztahu příjemná i žádoucí. A také věřím, že rozvojem

dovedností se tato přitažlivost dá do určité míry oživit.⁵⁰ Ovšem nazývat tuto přitažlivost *polaritou* mi připadá silně zavádějící. A říkat lidem, že ji budou mít ve vztahu až poté, co pokorně naklušou zpět do takzvaných přirozených rolí muže a ženy, je dle mého skromného soudu za prvé falešné tvrzení nezákládající se na vědeckých důkazech a za druhé je to cesta, jak svou sexualitu znovu uzavřít jen do trochu jiné ohrádky správného sexu. Ohrádky, ve které jsou role muže a ženy předem dány, a v níž polarita funguje přirozeně sama od sebe, a tak není třeba vymýšlet žádné jiné nesmysly. Kde já jsem to jenom slyšela?

Ve své podstatě ale nejde o nic jiného než o pudový přístup převlečený do marketingově líbivých názvů. Je totiž snadné vidět nedostatky svého vztahu ve slabé polaritě partnerů a absenci informací o rozdílné sexualitě. Se zavedením pseudodefinic pravého muže a ryzí ženy do vztahu ale riskujete, že si spolu s nimi domů přitáhnete i řadu genderově podmíněných domněnek, iluzí i deziluzí o tom, jak by skutečná žena či muž při sexu měli fungovat. A tím před sebou nadobro zavřete dveře některých možností erotického rozvoje.

Navíc, a to je zřejmě úplně nejdůležitější, co když se stran našich představ o opravdovém mužství a ženství mylíme? Co když je příčina problémů úplně jinde než v polaritě? Co když je naše přesvědčení o takřkajících původních mužských a ženských rolích jenom umělý konstrukt? Co když celá ta skrumáž blábolů o tom, jací byli muži a ženy kdysi a jak se to dnes všechno změnilo k horšímu, ukazuje na mnohem hlubší podstatu celého problému? A to, že ústup od tzv. tradičních rolí muže a ženy ve skutečnosti není odklonem od původního přirozeného stavu, ale může být naopak příklonem k tomu, co tu kdysi dávno bylo? A co když k sobě původní sexualita muže a ženy mají mnohem blíž, než si dnes vůbec dokážeme představit?

Co způsobila neolitická revoluce?

V knize Cacildy Jethá a Chistophera Ryena nazvané *Sex at dawn*⁵¹ narazíte hned zkraje na několik velmi silných vět:

„Je zřejmé, že po neolitické zemědělské revoluci na tom nejhůře (snad kromě otroků) byly ženy. Zatímco ve společenstvích lovců a sběračů hrály ústřední roli a byly vážené a ctěné, tento dějinný zlom z nich učinil majetek muže.“⁷⁾

⁵⁰ O tom, jak tuto přitažlivost můžete kultivovat na základě současných vědeckých poznatků, si ještě budeme povídat v 17. kapitole.

⁵¹ Český překlad knihy najdete pod názvem *Na počátku byl sex*. Chápu, že přeložit to doslovně a dát knize název *Sex na úsvitu*, myšleno úsvitu dějin lidstva, by mohlo snadno v čtenáři vyvolat asociace s jistou politickou stranou. A to čeští vydavatelé zřejmě nechtěli.

Podle současných představ se zhruba 9 tisíc let př. n. l. začala ze Středního východu, konkrétně z oblasti zvané *Fertile Crescent* (oblast Úrodného půlměsíce), šířit neolitická revoluce⁸⁾. V návaznosti na změny uspořádání ve společnosti došlo i k výrazným posunům rolí žen ve skupinách, rodinách, klanech a rodech. A je také dost dobře možné, že právě při těchto změnách došlo k silné deformaci svobodných projevů ženské sexuality.

Můžeme tedy říci, že původní ženská sexualita byla vykořeněna v důsledku vykořenění rolí, které ženy zastávaly v původních lovecko-sběračských společnostech. Žena se stala levnou pracovní silou a zdrojem plození dalších pracovní síly, které bylo při zemědělském způsobu života stále nedostatek.

Rozdílné principy uspořádání moci a fungování pohlaví ve společnostech před a po neolitické revoluci popisuje v knize *Sacred Pleasure (Posvátné potěšení)* také Riane Eisler. Původní lovecko-sběračské společnosti byly založeny na rovnostářském přístupu, kdy bylo zvykem dělit se o vše a muži i ženy měli zřejmě rovným dílem rozděleny i povinnosti a práva ve skupině.

Toto uspořádání Riane Eisler nazývá jako *partnership sexuality*, tedy princip *partnerské sexuality*. Jako opačný protipól pak vidí fungování muže a ženy ve společnostech řízených principem takzvané *dominator sexuality*, což bychom mohli přeložit jako princip *ovládající sexuality*. V těchto kulturách jedno pohlaví trvale dominuje a udržuje nadvládu nad druhým. Eisler ve své knize celkem bez obalu říká:

„Historie domestikace ženy – a zejména domestikace ženské sexuality – zůstává stále i v našich časech široce opomíjena a zamlčována.“

Je vysoce pravděpodobné, že ke všem těmto změnám došlo právě v důsledku neolitické revoluce. Při přechodu na zemědělství začal být život lidí neoddelitelně spjatý s vlastněním a obděláváním půdy, chovem dobytka a obranou toho, co je doma za plotem. Tam někde se lidská společnost posunula od rovnostářského uspořádání směrem k principu ovládající sexuality. A jedno pohlaví začalo plně ovládat to druhé.

Jedním z velmi nenápadných pozůstatků tohoto uspořádání je například změna ženského příjmení na mužské při sňatku. V češtině dokonce i nadále zůstává zachována koncovka -ová, která silně naznačuje, že se žena stává majetkem rodu či rodiny, jejíž příjmení je jí dáno. Jako je stračenka sedlákova, tak je Jana Nováková. Tedy, přesněji řečeno, ona je Nováková, ale ta čárka nad „a“ je už jen drobný detail.

Ano, vím, jsou to malichernosti. Navíc dnes to ani není povinné. Změna příjmení při svatbě je dobrovolná. I tak ale většina žen ze zvyku ráda přijme manželovo jméno, protože nechce rušit tradici. A hlavně nechce mít problémy.

V opačném případě by totiž musela čelit řadě hloupých otázek, primárně od nastávajícího chotě a celé jeho rodiny a následně i při dalších celkem běžných situacích.

Když jedno pohlaví ovládá druhé

Co se stane, když se tedy v zájmu obnovení polaritý pokusíme do vztahu navrátit takzvané *opravdové ženství* a *pravé mužství*? V takovém případě nám nedochází jedna důležitá věc. Všechno to ezoterní blbnutí není ničím jiným než otevřeným vzýváním neolitu na plné koule. Ptáte se, jak to?

Ve skutečnosti nám totiž nejsou předkládány původní vzory muže a ženy. Na místo toho jsou nám jako ideální mužské a ženské vlastnosti předkládány vlastnosti, kterými se začaly odlišovat role obou pohlaví právě po přechodu na zemědělství. Jenže označovat tyto neolitické vzory nálepkou *původní mužství* a *ženství* je z pohledu historie blamáž.

Zatímco neolit je tu s námi opravdu jen několik tisíciletí, historie moderního člověka, rozumně druhu *Homo sapiens*, sahá dle dnešních poznatků do období před 200 000 lety. A to vůbec nemluvíme o historii celého rodu *Homo*, jehož zástupci zřejmě žili sběračsko-loveckým způsobem života milióny let předtím, než se *Homo sapiens* vůbec objevil na scéně.

Tohle ale není kniha o antropologii. Navíc, diskuse o skutečné přirozenosti člověka jsou obvykle natolik zamotané a složité, že se do nich opravdu nechci pouštět. Jen jsem chtěla poukázat na fakt, jaké role se při obnovování mužství a ženství vlastně snažíme oživit a že při troše nadsázky bychom mohli hlavní téma seminářů obnovujících polaritu zredukovat na jednoduchý slogan: „Chceš zažehnout polaritu? Mazej zpět do neolitu!“

Riane Einsler říká, že pokud je fungování společnosti řízeno principy ovládající sexuality a jedno pohlaví fakticky sexuálně ovládá to druhé, je „...sociální konstrukt maskulinity synonymem pro dominanci a podmaňování, zatímco feminita je synonymem pro pasivitu a poddajnost.“⁹²

A světe div se, tyto neolitické modely vnímání správného mužství a ženství dnes přetrvávají ze všeho nejvíc právě v naší sexualitě. Cacilda Jethá a Christopher Ryan ve své knize uvádějí:

„Kdykoliv dojde řeč na přirozenost lidské sexuality, vždy se hovoří jen o dvou možnostech, buď evoluce učinila z člověka tvora monogamního (jeden samec ve vztahu s jednou samicí) či polygynního (jeden samec ve vztahu s několika samicemi).“

O tom, že by ženské samice klidně mohly vytvářet polyandrické vztahy (vztahy jedné samice s více samci) nemůže být rozhodně ani řeč. Na rozdíl od jiných oblastí ženského života je totiž emancipace ženské sexuality bohužel stále v plenkách. Ano, myslím to naprosto vážně. I navzdory několika sexuálními revolucím, které máme úspěšně za sebou, je osvobození ženské sexuality z područí té mužské ještě stále v nedohlednu. A můžete mi věřit, že to není jen další feministický výkřik.

Pochopím, pokud vám mé tvrzení bude připadat za vlasy přitažené. Jenže vaše pocity nezmění to, co je o našich předcích a jejich sexuálním chování zapísáno v pravěkých nálezech a pozůstatcích a v projevech sexuálního chování dnešního člověka.

Dovolím si znovu citovat Cacildu Jethá a Chistophera Ryana, tentokrát v trochu delším úryvku:

„Byli jsme přesvědčováni, že kdyby bylo ženské libido tak vysoké jako mužské, lidská společnost by se zhroutila. V roce 1875 lord Acton pouze opakoval obecné mínění veřejnosti, když prohlásil: ‚Ke štěstí jich samých a ke štěstí celé společnosti neznamená pro většinu žen pohlavní pud vůbec nic.‘

A přece, přes všechna ujišťování, že ženy nejsou stvořeními nijak zvlášť sexuálními, se muži po celém světě ze všech sil snažili a snaží ženské libido potlačit: ženská obřízka, zakrývání žen od hlavy až k patě, pálení čarodějnic ve středověku, pásy cudnosti, dusivé korzety, brblání o ‚nenasytných‘ děvkách, patologizování jejich pudů, povýšené lékařské diagnózy jako nymfomanie či hysterie, opovržení ke každé ženě, která se rozhodne svou sexualitu neskrývat... To vše jsou jasné příznaky snahy udržet údajně slabé ženské libido pod zámkem. Proč ale kolem neškodné kočičky stavět elektrický ohradník s ostnatým drátem?“

Při pohledu na výše uvedené způsoby represe ženské sexuality můžeme celkem oprávněně poukazovat na to, jak dobře se ženy v naší společnosti mají ve srovnání s jinými zeměmi a kulturami. Jenže při bližším zkoumání zjistíme, že v sexu mezi oběma pohlavími ještě ani zdaleka nedošlo k takovému zrovnoprávnění, jaké by si s ohledem na výdobytky naší doby a pokrok společnosti ženská sexualita zasloužila.

Nakonec, téma pozdějšího sexuálního dozrávání žen z minulé kapitoly je zrovna jedním z momentů poukazujících na určitý druh podřízenosti ženské sexuality té mužské. Dokud žena nezažívá vybití pudů v alespoň v takové míře jako muž, ideálně při pohlavním styku, pak její prožitky nemohou být hodnoceny jako projevy dostatečně zralé ženské sexuality. No, řekněte mi, co je tohle za emancipaci a svobodu?

Ještě pořád nic? Dobře, chápu, že se vám to stále může zdát mírně přitaženo za vlasy. Možná jste ženy a říkáte si: „Já ale přece žádnou nesvobodu necítím.“ Dobrá. Pojdme se na to tedy podívat z druhé strany a zjistit, do jaké míry jsou svobodné (a tedy i rovnoprávné) projevy ženské sexuality v dnešní společnosti vnímány pozitivně.

Abychom to mohli udělat, pokusila jsem se načrtnout v bodech úplně ty nejzákladnější podmínky, díky kterým se ženská sexualita může projevovat svobodně a nikoli jako koule na noze rychlé a výkonné mužské sexuality. Jinými slovy, pokusila jsem se pojmenovat na základě své praxe a zkušenosti něco jako práva, která by ženy musely mít, aby došlo ke skutečnému zrovnoprávnění jejich sexuality. Zrovnoprávnění, ano? To znamená rovná práva. Takže tím mám na mysli, že tato práva by měla být stejná pro obě pohlaví. Prostě jde o to, hrát fair play.

Věřím, že za chvíli pochopíte, kde v současných projevech ženské sexuality přetrvávají nánosy neolitu. Zároveň si uvědomuji, že vám následující čtení může způsobit značné nepohodlí. Procitnutí ze sladkého snu plného iluzí o povaze přirozené ženské a mužské sexuality vůbec není příjemné. A je úplně fuk, zda jste muž či žena. Je možné, že si chvílemi budete říkat: „No tohle! To přece ne. To je fakt moc.“ A já rozhodně nemám v plánu vás nutit s následujícím textem souhlasit. Ponechám na vašem úsudku a intuici, zda vás některé z nahozených šesti témat neboli „práv“ osloví a zda se jimi necháte inspirovat do svého soukromého života. Jak říkám, je to jen na vás.

Úplně bezpečně vím ale jedno. V určitou chvíli si budete muset vybrat, zda i nadále budete ve svém vztahu obnovovat role idealizovaných neolitických vzorů, anebo zda do svých ložnic vpustíte něco, co je možná obtížnější a méně obvyklé, ale zato vám to přinese daleko víc svobody, legrace a zábavy v sexu.

Rehabilitace rovnostářské sexuality

Pojďme se podívat, co by se stalo, kdybychom zkusili *rehabilitovat* rovnostářství muže a ženy v sexu. Abyste mi ale dobře rozuměli, rozhodně nechci obnovovat vše, co bylo takřikajíc „in“ před nástupem zemědělství. Zkusila jsem se na to podívat dnešními očima a na základě své praxe s klientkami a ženskými skupinami pojmenovat podmínky, za kterých by bylo možné emancipovat ženskou sexualitu. A to s ohledem na možnosti a očekávání, která dnes v sexu máme, a také s přihlédnutím k současným vědeckým výzkumům.

A protože hluboce věřím, že ženy mají na svobodné vyjádření své sexuality stejný nárok jako muži, hovořím o jednotlivých bodech v následujícím seznamu jako o „právech“ žen. Tím ovšem rozhodně neříkám, že to je povinnost. Jde prostě jen o to, že pokud ženy nebudou mít pro svobodné sexuální vyjádření

stejné podmínky jako muži, nemůže být v podstatě o žádné původní ženské sexualitě řeč. To dá rozum, že?

Znovu ovšem podotýkám, že s následujícími body můžete mít opravdu obtíže a pro jistotu ještě jednou opakuji, že žádné z následujících podmínek vám nevnučuji. Rozumíme si? Nechte je na sebe pouze působit. Ten seznam původně vznikl jen jako bláznivé kreativní cvičení, čistě pro zajímavost. Je to takový atlas míst, kde máme prostor pro další růst jako jednotlivci i společnost. Zároveň následující body definují ohrádku správného sexu tak, jak nám ji vnucuje princip dominující sexuality.

Jak by tedy mohla vypadat rehabilitace předneolitických práv? A hlavně, jaká práva by bylo třeba ve společnosti respektovat, aby ženy měly stejné podmínky pro vyjadřování svobodné sexuality jako muži?

1. Rehabilitace práva žen sdílet svou sexuální svobodu ve společnosti

To by v podstatě znamenalo, že ženy mohou mít svobodně sex i vztah s kým chtějí, a to i s libovolným počtem partnerů, a že je za to nečeká veřejné zostuzení (ani jiná forma trestu). Rovněž by to znamenalo, že stejně tak jako monogamie (svazek s jednou ženou) je i monoandrie (svazek s jedním mužem) otázkou volby, že si každá žena na základě své svobodné volby může otestovat různá uspořádání a až na základě své zkušeností se rozhodnout, která varianta jí pro život vyhovuje nejvíce.

Zároveň by to znamenalo, že ženy bez ohledu na jejich příjem či statut nikdo při projevech sexuální svobodomyslnosti nebude mít za nezodpovědné matky, děvky či coury nebo dokonce za nedostatečně sexuálně zralé či později dozrávající, a to ani na pracovišti, ani u lékaře, ani v soukromém životě.

Toto právo by de facto znamenalo také odstranit takzvaný *dvojitý standard*, který v naší společnosti ještě silně přetrvává. V praxi funguje tak, že když se sexuálně svobodně projevuje muž a má více milenek, je to borec, kanec a sbírá ostruhy. Když se ovšem podobně projevuje žena, rozhodně ji málokdo považuje za bohyni či ideální vzor ženství.

Zároveň by ovšem k realizaci tohoto práva bylo zapotřebí, aby se špičky současné vědy probraly z modlářsky-ignorantního transu, kdy navzdory vědeckým důkazům považují monogamní uspořádání u druhu *Homo sapiens* za jediné a nejpřirozenější. Tento předpoklad ovšem zůstává v kategorii sci-fi. Je tedy dobré si uvědomit, jak málo je celospolečenská aplikace tohoto práva pravděpodobná. A proto, milé o trochu svobodnější ženy, budete ještě hodně dlouho bojovat s pocity viny, nálepkami a zostuzováním.

2. Rehabilitace práva na existenci dost dobrého názvu pro vnější genitálie ženy

Zde mám na mysli něco, co si většina žen a mužů neuvědomuje. Smysl a úloha ženských genitálií byly po nástupu zemědělství, a tedy na několik dlouhých tisíciletí, redukovány pouze na rozmnožování. I to je jeden z důvodů, proč vnější genitálie ženy, tedy vůbec nejcitlivější oblast jejího těla, ještě stále všichni svorně označujeme názvem porodního kanálu. Tedy slovem vagína.

Z čistě feministického pohledu je to stejné, jako kdybychom *penisu* říkali *chámovod*. Pokud máte ovšem pocit, že vnější ženské genitálie přece mají název a tím je *klitoris*, tak jste také vedle jak ta jedle. To, co většina lidí označuje za klitoris, je jen jeho maličká část, přesněji *žalud* klitorisu. Je to tedy stejné, jako kdybychom mužskému penisu říkali *žalud*. Co se tedy obou současně používaných názvů týče, *vagína* a *klitoris* rozhodně nejsou rovnoprávné mužskému *penisu*.

Pokud bychom chtěli toto právo uvést do praxe, museli bychom nejdříve tak nějak všichni vědět, co znamená slovo *vulva* (ano, to je označení pro vnější genitálie ženy). A také by se zřejmě muselo toto slovo stát naprosto běžnou součástí našich slovníků, a to bez pocitů trapnosti a nepochopení významu. Nebo by se tím často používaným slovem mohlo stát nějaké jiné, lepší slovo, když už nám ta vulva tak nějak nejde přes pysky, že?

Hlavně bychom už konečně přestali vnější genitálie ženy donekonečna pojmenovávat názvem vagína. Protože pokud tomu tam dole budeme donekonečna říkat vagína, tak ženy rozhodně nemají nejmenší šanci si říci o to, co je v sexu láká. To je ovšem, jak jsme se v minulé kapitole dozvěděli, jedna z podmínek ženského sexuálního dozrávání. Když na to nahlédneme z této perspektivy, mohli bychom klidně mluvit o jakési nezralosti celé společnosti emancipovat ženskou sexualitu a používat výraz pro vnější ženské genitálie tak často a natolik normálně, že bychom nemusely my ženy se svým sexuálním dozráváním čekat až do čtyřicítky.

Pokud bychom však dokonce chtěly rehabilitovat toto právo celospolečensky, přestaly by být názvy genitálií (mužských i ženských) nadávkami a na místo toho by se staly běžnými slovy. Také bychom své děti od mala učili, že vulva i vagína je čisté, voňavé a krásné místo už od samého počátku jejich života.

A k tomu ke všemu bychom jako ženy v rodině i ve společnosti měly možnost bez strachu, odsouzení, pohoršení a bez obav z nemravného a nenormálního chování možnost sdílet to, jak různorodě naše vulvy vypadají, podobně, jako když třeba kluci vidí penisy jiných mužů během dospívání na WC. Zkrátka, aby se nám ženám nestávalo, že budeme ve třiceti, čtyřiceti nebo dokonce mnohem později překvapené a k nepochopení zaražené, jak jsme každá jiná. („Ne, babička ani maminka mi tu svojí opravdu neukazovala, nikde jsem jiné vulvy neviděla, to je snad normální, ne?“) To vše by pochopitelně výrazným

způsobem přispělo k lepšímu vztahu žen ke svému tělu, a konečném důsledku i k lepším sexuálním prožitkům.¹⁰⁾

3. Rehabilitace (či spíše zavedení) práva na pravdivé poznání funkce i uspořádání orgánů ženského vzrušení

Ano, tohle právo je jaksi nové s ohledem na poznatky o lidském těle, které má současná věda k dispozici. Zohledňuje fakt, že muži se o své anatomii vzrušení (orgánech potřebných ke vzrušení) dozvídají v hodinách rozmnožování mnohem více než ženy.

Zároveň jde o to, aby nám nebyly od mala v učebnicích podsouvány genderově nevyvážené informace například o tom, že vzrušení se u mužů projevuje hlavně erekcí a u žen pak lubrikací, protože s dobře namalovanými obrázky anatomie ženských vzrušivých orgánů by si takovou pitomost nikdo nedovolil tvrdit. Mělo by nám být řečeno, že při vzrušení dochází u mužů i u žen k erekci zhruba stejného množství tkáně. A dále že u mužů i u žen dochází k určitému druhu lubrikace, která ale není stoprocentní zárukou vzrušení ani u jednoho pohlaví. To tedy znamená, že ne každá lubrikace u ženy je příznakem vzrušení. A zároveň absence lubrikace u ženy ještě nemusí znamenat absenci chuti na sex.

Pokud by došlo k rehabilitaci tohoto práva, měli bychom nárok nejen na výuku rozmnožovací funkce genitálií. V rámci vzdělávacího systému bychom získali i informace o praktické funkci genitálií při vzrušení. A pochopitelně bychom v závislosti na věku měli mít možnost tyto informace průběžně doplňovat a rozšiřovat, a to celoživotně a ne jen když jsme mladí a chceme „vybít“ pudy.

Nicméně s ohledem na to minimum, které se v rámci sexuální výchovy na českých školách učí, nepřipadá tento bod v dohledné době v úvahu. Těžko si představit, jak někdo učí středoškoláky do detailu, empaticky a bez studu vzrušivé orgány ženy a jejich fungování při erotických aktivitách. Aby to mělo hlavu a patu, muselo by se totiž při takové výuce mluvit jak o mozku, tak i o konkrétních technikách, aktivitách a způsobech stimulace, a to včetně masturbace. Přičemž samotné vyslovení tohoto slova před publikem dělá většinu lidí v naší zemi veliké obtíže.

Navíc, myslím, že jen velký optimista by se mohl domnívat, že k takové výuce by dali rodiče středoškoláků svolení. Ale o tom už jsme hovořili v kapitole o praktické sexuální výchově. Takže holky, v tomto budete mít bohužel ještě mnoho dalších desetiletí smůlu. To hlavní o tom, jak doopravdy funguje při vzrušení váš mozek a genitálie, se nejspíš včas nedozvíte ani na škole, ani od rodičů. A kdoví jestli vůbec. A protože se to nedozvídá ani kluci, se kterými pak budete mít sex, budete se donekonečna po zbytek svých životů pokoušet dosahovat orgasmu při souloži, a naplňovat tak Freudova slova z počátku 20. století.

4. Rehabilitace práva učit se mluvit řečí sexuality

V tomto bodě jde jak o verbální, tak i o nonverbální složku sexuální komunikace. Zatímco u mnoha neverbálních aktivit (tanec, horolezectví, jízda na koni, jóga), při kterých se zapojuje mozek, pohybový aparát, hormonální systém, ale i třeba vášně a vzrušení (ano, některé sporty mohou být i vzrušující), využíváme své svobodné právo se je učit a rozvíjet, a to třeba jen díky slovnímu vedení lektora či učitele, u sexu a intimních dovedností tomu tak není.

Díky představě, že na sexu se není co učit, nemáme ani nárok rozvíjet erotické dovednosti jako jeden z možných jazyků mezilidské komunikace. Obrazně řečeno, většina z nás používá v sexu jen pár základních slovíček nebo frází. Zcela záměrně proto mluvím o rehabilitaci práva učit se *jazyk erotiky a intimních her* a mít možnost svobodně rozvíjet *komunikaci tímto jazykem* obdobně, jako se učíme všechny další řeči.

Jazykem erotiky pak můžeme mít na mysli jeho verbální i nonverbální část. Stran verbální erotické komunikace pak dokonce ani nemusí jít o rodný jazyk dotyčné osoby. Zažila jsem několik ženských klientek, které považovaly schopnost muže mluvit při erotických hrách anglicky nebo třeba španělsky za natolik vzrušující, že díky tomu okamžitě dostaly chuť na sex. Obtížně pak budeme vymezovat hranice mezi tím, co je a co už není sexuální chování.

Zároveň s tím souvisí změna pohledu na správnou funkci sexuality. Ta je totiž ještě stále posuzována především na základě rozmnožovací funkce, fungování hormonů a výkonnostních kritérií při pohlavním styku. Kdybychom rehabilitovali právo učit se řeč sexuality podobně jako třeba znakovou řeč pro neslyšící, pak bychom zřejmě museli změnit i kritéria pro posuzování správné funkce sexuality u zdravých jedinců. Jedním z nich by zcela jistě byla míra schopnosti se touto „řečí“ domluvit s tělem, mozkiem, srdcem i duší partnera/ky. Tak třeba tohle budou moci zavést první kolonizátoři Marsu.

5. Rehabilitace práva na adoraci sexuálního potěšení a vzrušení

Zde je třeba si uvědomit, že náboženství a církve, které sehrály ve vývoji západní společnosti důležitou roli, kladly silný akcent na obětování se, prožívání utrpení a bolesti jako cesty k vykoupení, hodnoty, která byla mnohem uctívanější, než bylo potěšení či radost. Ze všech potěšení bylo navíc to sexuální obzvláště zavrženímhodné, protože bylo spojeno s nečistotou a hříchem. A když byly později některé formy sexuálních radostí za účelem uvolnění sexuálního přetlaku povoleny, tak zase jenom mužům. Co se týče žen a jejich těl, sexuální potěšení bylo dlouho tabu.

Vědecký svět měl také celkem dlouho obtíže smířit se s tím, že by na lidském (rozuměj ženském) těle mohl vůbec existovat orgán, který by nebyl příznakem žádné patologie, neurozy, hysterie ani hermafroditismu a sloužil by prostě jen potěšení.

Kdyby v naší společnosti došlo k rehabilitaci sexuálního potěšení jako takového, měly by ženy stejné právo na potěšení a vzrušení jako muži. V takovém případě by nejspíš bylo jedno, zda je zdrojem radosti a vzrušení pohlavní styk či masturbace. A protože u žen je z pohledu potěšení (i vzrušení) masturbace leckdy účinnější než koitus, museli bychom především začít přijímat masturbaci jako aktivitu přinejmenším rovnocennou koitu.

K rehabilitaci tohoto práva jistě do velké míry přispěl kruhový model Rosemary Bassonové. Mnohem důležitější otázkou ale je, do jaké míry se toto právo projevuje v postelích a životech skutečných žen?

No, jen se sami sebe zeptejte, jestli ve své posteli vnímáte masturbaci jako správný sex? Jak moc považujete hraní si s ženskými genitáliemi rukou nebo s pomocí erotické pomůcky za rovnoprávné pohlavnímu styku? Má zkušenost ze seminářů říká, že ve velmi pokrokových rodinách, kde došlo alespoň k částečné emancipaci ženské sexuality, je to tak zhruba asi z poloviny.

Dokud ale nebudou způsoby, které ženám přinášejí větší potěšení než pohlavní styk, považovány za formu sexu přinejmenším rovnoprávnou s pohlavním stykem, můžeme se jít s celou emancipací, milé ženy, klouzat.

6. Rehabilitace práva na sdílení vzrušení jako formy sociálního tmelu

Poslední právo nás vrací k počátku předneolitického uspořádání, a to k rovnostářskému sdílení všeho se všemi. Stejně tak, jako byste si ve skupině lovců a sběračů zřejmě nedovolili před všemi ostatními schovávat tajně bokem⁵² potravu na horší časy, protože by to byl neodpustitelný prohřešek, nedovolili byste si zřejmě ani majetnický přisvojovat (natož schovávat a balit do hábitů) jakoukoliv ženu v kmeni. A už vůbec by vám nepřináleželo právo této svobodné bytosti diktovat nějakým cárem papyru či hliněnou destičkou s klínovým písmem, že máte výhradní právo používat její klín, genitálie, reprodukční orgány, orgány potěšení, vlastně celé její nahé tělo jen vy a že když se je žena rozhodne sdílet dle svého uvážení či chuti s někým dalším, poruší tak vaše vlastnické právo, dopustí se nevěry a za tu jí náleží trest.

52 Nutno říci, že zde by se doslova jednalo o takzvanou „bokovku“.

Dnes pochopitelně můžeme jen spekulovat, ale ve skupině lidí, kteří sdíleli skoro vše, nejspíš nebyl důvod odcházet někam za křovíčko, abyste si zalaškovali s členem vaší tlupy. Rozhodně tím neříkám, že bychom si měli společnost lovců a sběračů zbytečně idealizovat, ale měli bychom se podívat na to, co dnes spousta lidí ještě stále zbytečně demonizuje.

Kdyby došlo po vzoru rovnostářské společnosti na rehabilitaci práva na sdílení vzrušení, museli bychom přestat vnímat sdílení⁵³ párového vzrušení jako nebezpečnou aktivitu, která spadá do kategorie šílených sexuálních orgií poškozujících člověka i jeho vztah.

Zároveň s tím bychom si ale museli uvědomit, že člověk je empatická bytost, která disponuje *zrcadlovými neurony*. Ty hrají zásadní roli při učení se pomocí napodobování a také nám umožňují empaticky sdílet emoce dalších lidí, když si představujeme, jaké by to bylo být právě teď v jejich kůži. Když někdo v naší blízkosti provádí nějakou aktivitu, u které je náš mozek schopný predikovat, jaké smyslové vjemy to tomu druhému přinese, začneme se cítit podobně, jako ten druhý. Jinými slovy, začneme zrcadlit jeho emoční stav i smyslové vjemy. Můžeme říci, že díky zrcadlovým neuronům je pro nás tak emoční prožitek toho druhého doslova nakažlivý.⁵⁴

Z tohoto pohledu je více než přirozené považovat za součást naší empatické výbavy i sdílení erotického vzrušení, kterým se tak rádi nakazíme z porna nebo ve společnosti jednoho či více dalších vzrušených lidí. K tomu může dojít třeba na swingers party, i když jsme tam jen jako pozorovatelé. Řada lidí bez zkušeností se ale i přesto mylně obává, že v klubu musí dělat nějaký sex, protože jinak by to přece byly zbytečně vyhozené peníze, že?

Jeden z mých klientů se na párovém sezení nechal slyšet, že zatímco pro něj je taková akce v pohodě, u své ženy si opravdu není jistý, protože jeho slovy řečeno, „ona se prostě zamilovává“. Chtěl tím říci, že on svými bokovkami jejich rodinu neohrožuje, protože když jde se slečnou na káfičko a povídá si s ní, tak je to stále jen sex. Narodil od muže se žena podle něj hned emočně angažuje a o to snadněji se pak zamiluje. Nakonec usoudil, že to samo o sobě jejich vztah ohrožuje i bez návštěvy nějaké swingers party, a proto prosazoval otevřený vztah, kde si může dělat co chce jen on jakožto moudrý a zodpovědný muž. Jinými slovy, právo na sexuální svobodu mimo vztah má pouze muž jako pán tvorstva a rozsévač spermií. Žena ať se raději neangažuje ve stýkání

53 Pojmeme *sdílení* zde mám na mysli zejména být spolu, dívat se, inspirovat se a povídat si o tom všem. Pochopitelně nejde o nabádání k šíření pohlavně přenosných chorob a je dobré mít na paměti, že při skupinových aktivitách toto riziko prostě hrozí mnohem víc než při sexuálních aktivitách s dlouhodobým partnerem. Na druhou stranu, varování, že návštěva swingers klubu či jiných skupinových akcí se sexuálním podtextem a sdílení atmosféry vzrušení s dalšími lidmi může partnerský vztah ovlivnit jen negativně, se nezakládají na pravdě a jsou pouze určitou formou prudérních výhrůžek.

s dalšími muži vůbec, natož emočně. Dost na tom, kolik zdrojů to stálo, aby vyprodukovala a opečovala těch pár svých vajíček, že?⁵⁴

Falešnou představou větší zodpovědnosti za vztah trpí řada mužů, kteří jsou nevěrní a partnerce o tom neříkají. Trpí utkvělou představou, že zatímco jejich avantýry rodinu neohrozí, zálety jejich žen by klidně mohly. Bohužel je to jen další příklad bludů, které o rozdílech mužské a ženské sexuality panují. Velmi nerada upozorňuji na následující věc. I když v naší společnosti převládá imperativ monogamie, řada vztahů je dávno otevřená. Jen o tom jeden z partnerů jaksí neví. Otázkou je, jak moc je toto uspořádání fér a jak moc je v pořádku po stránce zdraví a emocí.

Co se návštěv swingers týče, panuje ale ještě jeden široce rozšířený mýtus. A to, že se člověk po takovém zážitku promění v nekontrolovatelné sexuální monstrum, kterému normální sex nebude stačit a které do budoucna bude chtít už jen skupinové šílenství nebo nenormální praktiky.

Nezbývá než se ptát, kde je v této představě ona nenaucitelnost a nepřeuchtelnost sexu. Skoro to vypadá, že jedna návštěva klubu může přečíst vše, co se do vašich genů společně s monogamním imperativem pokoušela příroda po celé stovky generací narvat. To je pochopitelně nesmysl. Ledaže...?

Ledaže by ta promiskuita a možnost sexuálního sdílení s dalšími blízkými lidmi ve skupině byla ve skutečnosti lidskému druhu mnohem přirozenější než izolovaná nukleární rodina⁵⁵ a tajný podpeřinový sex doma. Jistě, chápu, že tahle představa se vám nejspíš moc nezamlouvá. A nezamlouvá se ani většině vědeckého světa. I proto jaksí o zrcadlových neuronech slyšíme ve všech možných variantách, jen ne v souvislosti se vzrušením.

Pokud bychom se ale rozhodli rehabilitovat právo na sdílení emocí vzrušení, a to s pomocí geneticky dané výbavy zrcadlových neuronů, museli bychom se v první řadě přestat bát toho, co je nám tak vlastní. Museli bychom se přestat bát přirozené schopnosti nakazit se vzrušením někoho dalšího z naší „tlupy“. A zároveň bychom museli začít vnímat tyto skupinové aktivity mezi emočně blízkými jedinci jako aktivity, které nejsou výsledkem puzení pudů, ale spíše velmi účinnou formou sociálního tmelu. K tomu všemu máme ale jako lidstvo ještě velmi dlouhou cestu.

54 Vtipné je, že tuto teorii o miliónech spermií, které vyprodukuje bez problémů muž, a jednom velmi drahém a cenném vajíčku, které vytvoří za stejný čas žena, slyším poslední dobou převážně od mužů. Možná je to jen subjektivní dojem, ale možná jde také o to, že hlavně mužům se nechce platit za sexuální svobodu svých žen. Obzvláště s vědomím toho, jak nákladné jsou jejich vlastní sexuální avantýry, které před ženami tak obtížně ukrývají.

55 *Nukleární rodina* je termín, který se používá v sociologii a antropologii pro domácnost, kde žije pouze manžel, manželka a jejich děti. O výchovu dětí se už tedy rovnoměrně nestarají starší členové širší rodiny, ale především matka a otec.

Nebojte, je to jen nereálná utopie

To jste si oddechli, že? Uvědomuji si, že řada věcí uvedených výše podle vás nejspíš spadá do kategorie nebezpečných, nevhodných, nenormálních, morálně a mravně nepřijatelných záležitostí, které tak maximálně poukazují na duševní nezralost daného jedince (například pokud není schopen dlouhodobě setrvat v monogamním vztahu). Mohu vás ale uklidnit. Při současné absenci sexuálního vzdělávacího systému, kdy radě lidí chybí aktuální informace o pohlavně přenosných chorobách, můžeme jistě rehabilitaci některých výše uvedených práv považovat přinejmenším za zdraví ohrožující.

Navíc vnímám, že společnost opět puritánští, a to i díky zpitomělé cenzuře sociálních sítí, kde je sex prostě sex a vůbec nezáleží na tom, zda jde o edukaci a prevenci nebo o jiné aktivity. K tomu se mladší generace podstatně víc brání používat prezervativy jako bariérovou ochranu současně s tím, jak se snižuje povědomí o reálné situaci pohlavně přenosných chorob. A nakonec, začíná se silně projevat i vliv pornografie jako široce rozšířeného zdroje sexuální variability. Možná i díky přebytku těchto podnětů se celkově snižuje zájem mladých lidí o děláni sexu jako takové.

Takže suma sumárum to znamená, že se rehabilitace výše uvedených práv rozhodně nemusíte bát. Sláva! Nedojde tudíž ale ani k emancipaci ženské sexuality. Alespoň v blízké budoucnosti ne. Jako sarkastický optimista dodávám, že blízkou budoucností mám na mysli období do konce našich životů. A už vůbec se nemusíte bát, že by vám ta pravidla někdo přikazoval aplikovat při výchově vašich dětí.

Ani bych vám to nedoporučila, protože konfrontace s převládajícím modelem ovládající sexuality v naší společnosti, třeba právě v podobě paní učitelky v mateřské školce nebo v základní škole, by mohla být značně traumatizující jak pro vás, tak i pro vaše dítě. Ano, těžko z toho všeho ven.

Po uvedení výčtu všech předchozích práv máme ale čistý stůl. A vy víte, jak na tom s emancipací ženské sexuality jste a jestli o ni vůbec stojíte. Dokážu si představit, že po přečtení výše uvedených bodů si vlastně ani žádnou emancipaci ženské sexuality nepřejete.

Ze zkušenosti totiž vím, že když začnu otevřeně mluvit o opravdové emancipaci ženské sexuality ve smyslu původních rovnostářských společností, vždy se ozve nějaký hustý muž či opravdová žena, že je to na ně už moc. Nikdy jsem se nedozvěděla, zda je to moc upřímné, moc otevřené, moc rovnostářské (proboha, jen ne tolik svobody), moc silné, moc odlišné od toho, na co jsme zvyklí, moc kacířské nebo moc anatomicky korektní a chybí tomu ono tajemno. Jen jsem v průběhu mnoha let byla opakovaně konfrontována s tím, že tohle je už moc, popřípadě že má osoba je příliš.

A tak vím jistě, že řada z vás bude mít při výše uvedeném seznamu práv, která by stálo za to rehabilitovat, podobné pocity. Inu, je celkem dobře možné, že únosná míra emancipace ženské sexuality ve vaší domácnosti prostě sahá jen do období neolitu. A dál už ani ťuk. Co bylo předtím, je na vás opravdu moc. To dokážu pochopit.

Pokud zjistíte, že je vám většina výše uvedených práv proti srsti a že se mnohem lépe vidíte v neolitických vzorech maskulinity a feminity tak, jak je definuje Riane Einsler, ponechte si to, co vám vyhovuje. Ale bude dobré, když si uvědomíte, že svázaná ženská sexualita se nebude projevat stejnou chutí a motivací k sexu jako ta mužská.

Pudový model jako prodloužená ruka neolitu

Pojďte si teď na chvíli se mnou představit veskrze naivního pozorovatele, který každý večer co večer sedá na břehu jezera a sleduje obraz Měsíce na vodní hladině. A protože je náš pozorovatel opravdu hodně hloupoučký, myslí si, že to, co vidí, je skutečná oběžnice Země, tedy planeta Měsíc. Zkrátka, vůbec si neuvědomuje, že jde jen o odlesk na hladině.

Nedá nám asi příliš práce proniknout do uvažování takového člověka a proto celkem snadno pochopíme, proč při dlouhodobě zamračeném počasí zpanikaří a začne vykřikovat, že Měsíc zmizel a že Země přišla o svého souputníka. Vždyť na hladině jezera dlouho nebyl vidět jeho odraz. Navíc, když se náš pozorovatel pokoušel na místo původního Měsíce doplavit a zjistit pomocí experimentu, jak se věci mají, ke své hrůze shledal, že tam opravdu nic není. Jen samá voda. Tak co si o celé té situaci má myslet, že?

Pokud použijeme tento přírůbek, můžeme říci, že po neolitické revoluci přišly opravdu veliké mraky v podobě tvrdé a agresivní nadvlády mužů. Ty na několik dlouhých tisíciletí zakryly jak samotný Měsíc tam nahoře, tedy původní ženskou sexualitu v celé její síle, tak i její odraz na hladině jezer tehdejších společností a kultur.

Když se ale dnes díváme na hladinu našeho jezera, můžeme říci, že už rozhodně není tak zataženo a že odraz na hladině jezera začíná zase prosvítat skrz mraky. I vody jezera se díky silné emancipaci žen uklidnily. Celkem jasně jsou vidět zářivé odlesky odrazu na hladině. Jenže je tu jedno velké ALE. To, co pozorujeme, je bohužel stále jen pouhý odraz, pouhé odlesky původní ženské sexuality, které se nyní odráží na hladině naší společnosti.

Po několik tisíciletí byla ženská sexualita reprimovaná, potlačovaná, devastovaná a násilím natlačena do područí té mužské. I přes četné rebelie má za sebou ženské prožívání několik tisíc let podmaňování a domestikace.

K osvobození ženské sexuality de facto dochází velmi pomalu až od 60. let minulého století, tedy doslova pár desetiletí.

Zkuste si představit, jak musí být v běžném životě mimo člověk, který se narodil a několik desetiletí žil v podmínkách komunistického severokorejského lágru, aniž by zažil jiné prostředí? Když se mu pak podaří utéci, čeká ho zřejmě doživotní hledání sebe sama mezi tím, jaká zvěrstva mu vtiskl život v táboře, a realitou, která ho obklopuje ve svobodném světě. Nakolik myslíte, že bude schopný žít svobodným životem plným každodenního rozhodování bez strachu z perzekuce?

A teď si představte, že nejde jen o jednotlivce, ale o celé ženské pohlaví, které se opakovaně generace a generace několik tisíců let rodí do společnosti-lágru, v němž práva tohoto pohlaví na svobodný sexuální prožitek neexistují. Ostatně, v některých částech světa je ženská sexuální svoboda ještě stále perzekuována přísnými tresty. Stačí popojet kousek po zeměkouli a ocitnete se úplně v jiném světě. Jak asi mimo v prožívání vlastní sexuality toto pohlaví musí být? Nakolik se asi ženy stihly během posledních šesti desetiletí „rozpumprdlíkovat“?

Odlišnost mužského a ženského prožitku vydestilovaná z dat současných studií je zcela evidentní. V širším kontextu je ale zřejmé, že rozdílné prožitky obou pohlaví možná nejsou pravou příčinou partnerských problémů. Naopak jsou spíše důsledkem tisícileté postneolitické represe ženské sexuality jako takové. A obviňovat z toho církve a její dogmata, jak je dnes módní, také nedává příliš smysl. Vždyť židovsko-katolické náboženství v průběhu posledních dvou tisíciletí už jen sklízelo úrodu tam, kde ji předtím připravila neolitická revoluce.

A teď, když dovolíte, se nad tím vším zkusíme zamyslet opravdu do důsledků. Vzpomeňme si ještě jednou na to, co nám říká pudový přístup. Mužská sexualita s větší potřebou vybití zejména při koitu je v něm legitimizována jako zdravější a žádanější varianta projevu přirozené lidské sexuality. Naopak ženské morézy, které jsou dnes milosrdně spojované s „pozdějším dozráváním ženské sexuality“, nevnímá pudový model jako úplně rovnocenné.

Maximální svoboda, které může zdravá žena v pudovém paradigmatu dosáhnout, je model Rosemary Basson. Pudový přístup je v tomto modelu natolik ohýbán a překrucován, že pudy u žen nakonec fungují podle úplně jiných pravidel než pudy u mužů. Jedná se tedy o kompromis ve společnosti, v níž sexualitu stále ovládá jedno pohlaví.

Ať už se na to díváme z jakéhokoliv úhlu pohledu, nakonec nám vyjde, že celé pudové paradigma není ničím jiným než prodlouženou rukou neolitu v naší posteli. A proto bude vždy odrážet neolitické rozložení rolí a moci v sexu. A je dobré si to uvědomit. Když se v sexu budete opírat o pudový přístup, budete své sexuální tanečky prožívat v zajetí neolitických stereotypů.

Pokusme se to shrnout. Z výzkumů jasně vyplývá, že projevy, reakce a chování mužů a žen při sexu se výrazně liší. S ohledem na výše uvedené skutečnosti ale stále nemáme dobrý důvod se domnívat, že nám k lepším sexuálním životům pomůže vidět ženy v posteli jako Venušky a muže jako Marťany.

Ani z toho bohužel nemůžeme vyvozovat, že záměrné zesilování polarity, tedy zesilování rozdílů chování mužů a žen tak, aby se co nejvíce přiblížilo neolitickým vzorům, nám pomůže k obnovení vášně ve vztahu. A to i navzdory do očí bijícímu faktu, že řada mužů i žen si přeje toto původní rozdělení rolí udržet či obnovit, protože se v něm cítí dobře. Jak říká renomovaný sexuolog Marty Klein ve své knize *Sexuální inteligence*:

„Představa o Marsu a Venuši, to, že jsou muži a ženy odlišné bytosti, stojí našim vztahům v cestě, je těžší jim uvěřit, je těžší si je užívat. Jak mají lidi navzájem navázat smysluplný vztah, když si myslí, že jsou z různých planet?“¹²⁾

Důsledky jevu neříkají nic o jeho příčině

Všechny ty machinace s dvojitým druhem sexuality zastírají jedno velké tajemství. To, co pozorujeme při zkoumání sexuálního chování dnešních žen, je prostě jen odraz. Přesněji jsou to zdecimované zbytky odrazu⁵⁶ původní ženské sexuality na hladině společnosti, v níž stále ještě dominuje pohlaví mužské. A když na základě těchto výzkumů budeme definovat, co je přirozená ženská sexualita, můžeme se dost šeredně mýlit.

V zajetí dnešních přesvědčení o odlišné sexualitě pohlaví a přirozenosti monogamie možná už ani nemáme šanci zrekonstruovat pravěký potenciál ženské sexuality. A tak studujeme jeho odraz. Jenže odraz na vodní hladině říká jen velmi málo o povaze vlastního objektu (Měsíce) a příčinách jevů s ním spojených.

Že je to na vás zbytečně filosofické? Nebojte, hned vám to vysvětlím. Bláhový pozorovatel na břehu rybníka by si klidně mohl myslet, že Měsíc je z vody. A že právě to je pravá příčina jevů, které s Měsícem souvisí. Že je to hloupost? Na tom se nejspíš shodneme. Jenže to vidíme my. Náš pozorovatel si toho není vědom.

⁵⁶ Vlastně by možná až tolik nevdalo že to je jenom odraz, kdyby sexualita byla pudové povahy. Pak by se dalo počítat s tím, že pud si tak jako tak, kultura nekultura, perzekuce neperzekuce, svoji cestu ven najde. Jenže když už jsme tak složitě vybrusili z pudové sexuality, tak nemůžeme počítat s tím, že vůbec uvidíme její přirozené vzorce po tisících let jejího potlačování. Takže to, co vidíme, je maximálně naučený odraz, který si předáváme z generace na generaci. A žijeme v mylném předpokladu, že z něj dokážeme odvodit pravou, původní a přirozenou podstatu ženské sexuality. Pokud se nakonec v této knize shodneme na tom, že valná část lidské sexuality je naučitelná i přeucitelná, budeme možná muset naše předpoklady notně přehodnotit. Je docela dobře možné, že ani nemáme představu, jak se ve skutečnosti ženská sexualita v předneolitických dobách projevovala.

Zjednodušeně řečeno, při zkoumání odrazu ve vodě zjistíme spoustu informací o vodě v rybníku, ale pramálo se toho dozvíme o skutečném Měsíci tam nahoře, na oběžné dráze Země. A podobně jako odraz na hladině neříká nic o povaze Měsíce a příčinách jevů s ním spojených, tak ani statistika (data a čísla) rozdílů v sexualitě obou pohlaví neříká nic o povaze a původních příčinách sexuálních rozdílů mezi pohlavími.

Když ale za příčinu sexuálních problémů ve vztahu považujete rozdíly v sexualitě, jedná se o přímo ukázkový příklad záměny původní příčiny jevu za pouhou statistiku důsledků. Jakkoli se tedy při řešení sexuálních problémů zaměříte na oblast rozdílů v sexualitě, ve výsledku to znamená, že budete de facto pouze zmírňovat následky. Je to podobný druh léčby, jako když se kortikoidy pokoušíte léčit ekzém. Zmírňujete důsledky odrazu nějakého jevu ve vašem těle. Neřešíte původní příčinu ani její podstatu.

Řekněme tedy, že studie zobrazují důsledky dlouhodobé represe ženské sexuality. Neustálým zdůrazňováním těchto rozdílů a vypichováním toho, jak je ženská sexualita odlišná od té mužské, pak můžeme maximálně přispět ke zmírnění katastrofy, kterou neolitická revoluce napáchala. Zároveň se přitom ale zasadíme o to, aby byly rozdíly sexuality, tedy důsledky katastrofy, přijímány jako neoddiskutovatelná součást naší přirozenosti, i když třeba původně nejsou.

Dostatečně zblblý příjemce takové zprávy pak snadno uvěří, že namísto snahy o nápravu původní příčiny a spoluvytváření podmínek pro emancipaci ženské sexuality úplně postačí začít znovu v soukromí našich ložnic uctívat pokřivený, ale důvěrně blízký model odlišnosti *femininity* a *maskulinity* jako dogma. A že tím se sexuální trable vyřeší. Respektive, že je za nás vyřeší jakési prapůvodní a přirozeně fungující nastavení mezi mužem a ženou.

V praxi tu ovšem zase máme pana SeTo a k tomu spoustu prostoru pro manipulaci lidmi v duálním systému jedniček a nul. Jedničky jsou opravdově *femininní ženy* a praví *maskulinní muži*. Jen si tipněte, kdo chce být nulou a skončit s poznámkou ve svém transformačním notýsku: „Neprospěl jako muž.“ „Neprobudila v sobě opravdové ženství.“ Jo, a mohou si za to sami, že jim jejich partneri zahruli. Nebyli totiž ve vztahu dostatečným mužem či ženou. Jako lektor na to můžete svést řadu praktických konfliktů, při jejichž líčení se publikum vždy velmi dobře baví.

Otázkou ale je, zda ty tanečky s neolitickými rolemi nejsou jenom zdárně odvedenou kamufláží skutečnosti, že do osvobození ženské sexuality se ani těm nejvíc free ezoterním partičkám moc nechce. Je ale taky klidně možné, že vytoužený lék na řadu ženských dysfunkcí možná nebude k mání, dokud se nám nepodaří rehabilitovat celkové prostředí pro svobodnější ženskou sexualitu.

Jenže jak už jsem při rekapitulaci práv nezbytných pro emancipaci ženské sexuality řekla dříve, k takové liberalizaci naší společnosti v dohledné době hned tak nedojde. A protože jsem realista, je pro mě mnohem důležitější ve své praxi pomáhat lidem, kteří o to stojí, než plošně diktovat zdánlivě nesmyslné odhození neolitu zbytku populace.

Proto se s těmi klienty, kteří o to stojí, zaměřujeme na drobné a proveditelné změny v jejich vlastním životě. Díky tomu pak mohou rehabilitovat třeba jen některá výše uvedená práva a vytvořit si lepší podmínky pro emancipaci ženské sexuality alespoň uvnitř jejich vztahu. Vždy platí, že do toho, jak si definujete pravidla ve vlastním vztahu, opravdu nikomu nic není.

Dokonce jsem při výuce kompetencí nezbytných k této změně zavedla na kurzech pracovní název *malá domácí revoluce*. Je celkem jedno, kdo ji na základě nových podnětů a znalostí iniciuje, zda muž či žena. Vždycky se nakonec jedná o změnu domácího prostředí, komunikace, přístupu a podmínek tak, že to obohatí oba partnery.

Zároveň upřímně říkám, že člověk může narazit i u přátel. A je úplně jedno, jak dlouho se přátelíte a jaké máte vztahy. Pokud se neubráníte chuti sdílet své báječné a nově nabyté pocity z malé domácí revoluce s přáteli, kteří adorují neolit, velmi často narazíte na nepochopení. Ze srážky si pak odnesete řadu nepřijemných emočních karambolů.

Někdy si vzpomenu na to, jak David Koller zpívá ve své písničce: „...středověk neskončil, středověk trvá...“ Možná by občas mohl zpívat „...neolit neskončil, neolit trvá...“ Třeba by se alespoň někteří lidé zamysleli, jestli ho i nadále chtějí mít doma v posteli. Nicméně dokážu pochopit, že některým lidem prostě představa setkání polarit v sexu vyhovuje a že za dlouhých letních večerů jejich duše souzní mnohem více při pozorování rozvlákněného odrazu na vodní hladině než při koukání na Měsíc samotný.

Jenže pudové paradigma se pomalu hroutí. Podle nových výzkumů se totiž zdá, že vás k sexu nepohání ani pudová příšerka žijící ve vašich útrobach ani neolitická polarita. Nové paradigma totiž obsahuje úplně nový model průběhu sexuální odpovědi. Tento model je půvabný mimo jiné i tím, jak dokáže skloubit spontánní nadrženosť mužů i vyhlášenou nechuť u žen. Zároveň ale ukazuje, jak je možné, že některé ženy jsou prostě spontánně víc nadržené než muži.

Pojďme tedy společně do světa, kde sex neřídí hormonálně přikrmované pudové příšerky, ale úplně jiný druh motivace. Do světa, kde můžete zapomenout na jedničky a nuly a začít si užívat třetí a čtvrtou fázi nově nabytých kompetencí bez diagnóz a stigmatizace. A že neuhodnete, čemu je to celé nejvíc podobné?